

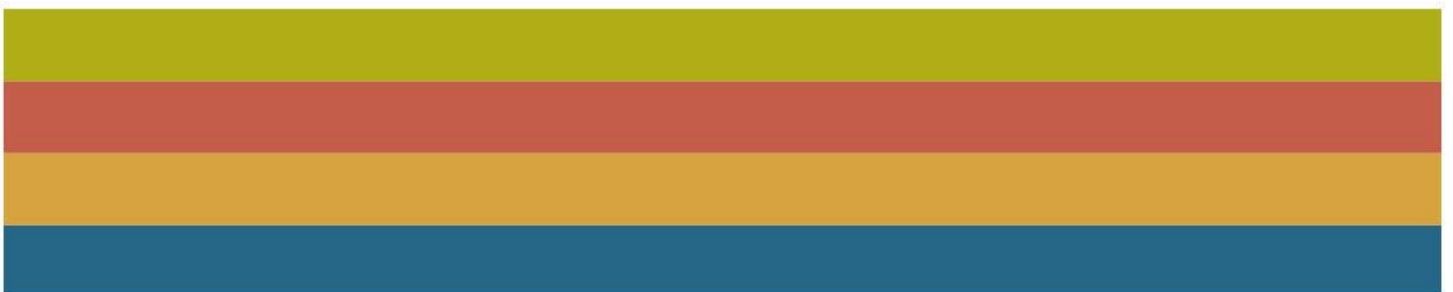

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Overnachtingsplaatsen Merwedes, Gorinchem

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

1 mei 2017 / projectnummer: 3160

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu gaat de bestaande ankerplaatsen opheffen op de Boven-, Beneden- en Nieuwe Merwede in verband met aanvaringsgevaar en vervangen door overnachtingsplaatsen buiten deze vaarwegen. De minister van Infrastructuur en Milieu wil daarom op korte termijn samen met de gemeente Gorinchem vier overnachtingsplaatsen realiseren in de noordwesthoek van de bestaande vluchthaven in Gorinchem zodat deels in de op te heffen ankerplaatsen kan worden voorzien.

Voor het realiseren van deze overnachtingshaven is een besluit nodig van de gemeente Gorinchem over het nieuwe bestemmingsplan 'Overnachtingsplaatsen Merwedens'. Voor de besluitvorming over dat bestemmingsplan is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld. De gemeenteraad van Gorinchem heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder 'de Commissie')¹ gevraagd een toetsingsadvies uit te brengen over het MER ten behoeve van het besluit over het bestemmingsplan.

Wat is het oordeel van de Commissie?

De Commissie vindt dat het rapport vrijwel alle informatie bevat om een goed onderbouwd besluit te kunnen nemen over de overnachtingshaven. Het MER is goed leesbaar en overzichtelijk. De milieueffecten van de te realiseren overnachtingshaven zijn over het algemeen uitvoerig beschreven in het MER. Uit het MER blijkt dat het toepassen van walstroom een sterk geluidreducerend effect heeft op de woningen in de omgeving, omdat havengeneratoren op de schepen dan niet hoeven te draaien. Bovendien blijkt uit de Passende beoordeling dat de extra uitstoot van stikstofverbindingen naar de lucht beperkt wordt door de toepassing van walstroom. De depositietoename op gevoelige Natura 2000-gebieden wordt daardoor met een factor 7 à 8 verlaagd in de gebruiksfase.²

De Commissie vindt dat in het MER nog wel informatie ontbreekt over de effecten van de overnachtingshaven op het beschermd stadsgezicht. Deze informatie is volgens de Commissie essentieel om het milieubelang goed te kunnen meenemen in de besluitvorming.

De Commissie adviseert om het MER op het bovenstaande punt aan te vullen voordat een besluit wordt genomen over de het bestemmingsplan voor de overnachtingshaven. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe. Ook doet zij nog aanbevelingen voor het duidelijker opschrijven van de gehanteerde hoogtematen in het plan. Zij hoopt met de aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. Deze aanbevelingen hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3160](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

² Zie bladzijde 18 en 19 van het onderzoek stikstofdepositie (LievenceCSO, 2016).

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Beschermd stadsgezicht

Het plangebied ligt in het voorontwerp bestemmingsplan 'Overnachtingsplaatsen Merwedese' volledig binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Beschermd stadsgezicht'. In het aanwijzingsbesluit staat dat het stadsgezicht Gorinchem is aangewezen als beschermd stadsgezicht omdat de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van de stad Gorinchem in de loop der tijden tot markt-, handel- en vestingstad, zich in hoge mate manifesteert in haar huidige verschijningsvorm, in landschappelijke situering, structuur en beeld. In de toelichting bij het aanwijzingsbesluit wordt het voormalige hoornwerk 'Krinkelwinkel' waar de overnachtingshaven (tegenaan) ligt met name genoemd.

In het MER wordt niet aangegeven in hoeverre de drie varianten passen binnen het beschermd stadsgezicht. Bij de effectbeoordeling 'archeologie en cultuurhistorie' op bladzijde 102 van het MER wordt alleen ingegaan op de effecten op archeologie. De Commissie kan op basis van de stukken niet nagaan of bijvoorbeeld de uitbreiding van de havenkom in variant 1 of het vervangen van oeverwal door kades, aan de orde bij alle varianten, negatieve effecten heeft op het beschermd stadsgezicht.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het bestemmingsplan 'Overnachtingsplaatsen Merwedese' dat in een aanvulling op het MER wordt ingegaan op de effecten van de overnachtingshaven op het beschermd stadsgezicht.

2.2 Maatgevende hoogwaterstand

In het MER wordt regelmatig teruggegrepen op het begrip Maatgevende Hoge Waterstand (MHW). In de waterbouw zijn echter twee definities voor dit begrip in omloop die onderling nogal verschillend zijn. In het MER en het voorontwerp bestemmingsplan 'Overnachtingsplaatsen Merwedese' worden de verschillende definities voor de MHW zonder toelichting door elkaar gehanteerd. Dit kan tot verwarring leiden.

In de Wet op de Waterkering is de MHW de maximaal optredende waterstand die in een langere periode van 250 jaar of meer kan optreden. Deze waterstand wordt gebruikt om de veilige ontwerphoogte van een waterkering te kunnen bepalen. In de Richtlijn Vaarwegen is de MHW de waterstand, die in de laatste periode van 10 jaar éénmaal gedurende een aaneengesloten periode van 24 uur overschreden wordt. Deze waterstand wordt gebruikt om de ontwerphoogte van scheepvaartvoorzieningen zoals afmeerpalen en kades te bepalen. Het peil van deze 'nautische' MHW ligt daarmee veel lager dan van de eerstgenoemde.

De eerste MHW is van belang bij het thema 'Hoogwaterveiligheid', maar omdat er in het plan aan de hoogte van de waterkeringen niets veranderd, kan een beoordeling achterwege blijven. De tweede MHW is van belang bij het beoordelingsthema's 'Effectiviteit' en 'Nautische veiligheid'. Deze effecten zijn voldoende beoordeeld in het MER.

- De Commissie adviseert om bij de vervolgbesluitvorming het MER en het bijhorende bestemmingsplan aan te passen conform bovenstaande opmerkingen.

2.3 Ligging van het referentievlak

In het bestemmingsplan is het peil (regels 1.21.c en 1.21.d) niet concreet door middel van een NAP-maat aangegeven. Dit is geen probleem wanneer er ten opzichte van het land moet worden gemeten, maar bij een waterpeil wat door het jaar heen vele meters kan fluctueren is het niet logisch om uit te gaan van een gemiddeld peil als referentievlak, als daar niet een meetmethode bij wordt gegeven. Afhankelijk van de gehanteerde meetmethode is nu niet duidelijk in hoeverre de in het MER beschreven voorkeursvariant qua bouwhoogte van de afmeerpalen en de kades overeenkomt met het voorgenomen besluit.

- De Commissie adviseert om bij de vervolgbesluitvorming in het bestemmingsplan de ligging van het gekozen waterpeil als referentievlak exact aan te geven, zodat het MER en het bestemmingsplan goed op elkaar zijn afgestemd.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Ministerie van Infrastructuur en Milieu: Rijkswaterstaat West Nederland Zuid

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Gorinchem

Besluit: vaststellen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D04

Activiteit: Rijkswaterstaat wil samen met de gemeente Gorinchem vier overnachtingsplaatsen realiseren in de noordwesthoek van de bestaande vluchthaven in Gorinchem.

Procedurele gegevens:

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 4 november 2016

Kennisgeving MER: 7 februari 2017

Ter inzage legging MER: 8 februari 2017 t/m 21 maart 2017

Toetsingsadvies uitgebracht: 1 mei 2017

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ing. E.H.A. de Beer

dhr. drs. A. van Leerdam

dhr. dr. C.A. Linse (voorzitter)

dhr. ing. G. Schouwstra

mw. drs. J.P. Siedsma (secretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer 3160 in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

